

(Colloquium)

سمینار عمومی دفاع از رساله دکتری

(Seminar)

سمینار تخصصی دفاع از پایان‌نامه کارشناسی ارشد

عنوان: کنش تأملی معلم: مفهوم‌سازی و آزمون مداخله

سخنران: الهه وحیدی

چکیده: کنش تأملی مفهومی برگرفته از چارچوب نظری ذهنی‌سازی است و پتانسیلی غنی و تلویحاتی مهم برای کاربردی‌سازی در پژوهش و اقدام متمرکز بر روابط معلم-دانش‌آموز دارد. توسعه و آزمون ابزار و مداخلات متمرکز بر کنش تأملی معلم یکی از نیازهای پژوهش رابطه‌محور در بافت‌های آموزشی است. باین‌حال تاکنون پژوهش‌های اندکی متمرکز بر کنش تأملی معلم انجام شده است. بر این اساس، هدف اصلی این پژوهش مفهوم‌سازی و عملیاتی‌سازی سازه‌ی کنش تأملی معلم بود. این هدف در قالب چهار پژوهش محقق شد. در پژوهش نخست، طی دو گام به مفهوم‌سازی کنش تأملی معلم پرداخته شد. در گام یکم، ۲۲ مداخله‌ی متمرکز بر بهبود کنش تأملی والدینی با هدف استخراج مؤلفه‌های مرتبط آن‌ها تحلیل مضمون شدند. چهار مضمون اصلی مستخرج از مداخلات والدینی شامل بازشناسی ماهیت تحولی و پویای حالات ذهنی، بازشناسی پیچیدگی‌های ذهنی‌سازی، تأمل متمرکز بر خود و تأمل متمرکز بر کودک مبنای تعریف ابعاد و نشانگرهای کنش تأملی معلم قرار گرفتند. در گام دوم، روایی ابعاد تعریف‌شده برای مفهوم‌سازی سازه‌ی کنش تأملی معلم با استفاده از نظر هفت خبره مورد ارزیابی قرار گرفتند. در پژوهش دوم، بر اساس مفهوم‌سازی کنش تأملی معلم در پژوهش پیشین، ابزاری خودگزارشی شامل ۲۱ گویه برای سنجش کنش تأملی معلمان ساخته شد. در این پژوهش، ابتدا در مطالعه‌ای شامل نمونه‌ای ۳۱۵ نفری از معلمان پیش‌دبستان و دبستان و با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی ساختاری چهار مؤلفه‌ای برای مقیاس به دست آمد. سپس در مطالعه‌ای شامل نمونه‌ای ۲۲۳ نفری از معلمان، ساختار ابعادی مقیاس با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی مورد تأیید قرار گرفت و روابط این ابعاد با ابعاد مقیاس ذهنی‌سازی به‌جز برای بعد بازشناسی پیچیدگی‌های ذهنی‌سازی معنادار و در جهات مورد انتظار به دست آمد. در پژوهش سوم، نسخه‌ی فارسی مقیاس اصلاح‌شده‌ی ارتباط دانش‌آموز-معلم (کومن و دیگران، ۲۰۱۲) در نمونه‌ای شامل ۱۱۹ معلم دبستان رواسازی شد. در این پژوهش، ساختار ابعادی مقیاس تأیید شد و روابط مقیاس با مشکلات و توانمندی‌های رفتاری و اجتماعی دانش‌آموزان شواهد بیشتری برای روایی نسخه‌ی فارسی فراهم آورد. در پژوهش چهارم، برنامه‌ای شامل شش جلسه‌ی گروهی با هدف بهبود کنش تأملی معلمان، بر اساس مفهوم‌سازی کنش تأملی معلم مستخرج از پژوهش نخست و با پیروی از الگوی هفت مرحله‌ای توسعه‌ی مداخله (اوکتین و دیگران، ۲۰۱۹) ساخته شد. این پژوهش با مفهوم‌سازی سازه‌ی کنش تأملی معلم و تهیه‌ی ابزار و مداخله گام مهمی در پژوهش و اقدام مبتنی بر مبنای نظری کنش تأملی در بافت آموزشی برداشت. واژگان کلیدی: کنش تأملی معلم، ارتباط معلم-دانش‌آموز، مقیاس کنش تأملی معلم، مقیاس ارتباط دانش‌آموز-معلم، برنامه‌ی کنش تأملی معلم

زمان برگزاری: چهارشنبه، ۷ تیر ماه ۱۴۰۲، ساعت ۸ تا ۱۰
 مکان برگزاری: دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، اتاق ۳۱۶